

NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE

..... sz. napirendi pont

11-126/2010. ikt. sz.

Az előterjesztés törvényes:

dr. Barta László

TÁJÉKOZTATÓ

**Nógrád Megye Önkormányzata
2010. évi költségvetésének
I-III. negyedévi teljesítéséről,
valamint likviditási helyzetéről**

Készült: A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2010. december 16-ai ülésére
Előkészítette: László Ferencné

Tisztelt Közgyűlés!

Nógrád Megye Önkormányzata és intézményei 2010. évi költségvetése I-III. negyedévi teljesítéséről, a gazdálkodás tapasztalatairól, a költségvetési előirányzatok alakulásáról, valamint az önkormányzat háromnegyedévi likviditási helyzetéről az alábbiakban adok számot.

A háromnegyed éves beszámoló mellékleteiben még a 2010. évi költségvetés IV. számú módosításában jóváhagyott, szeptember 30-án hatályos módosított előirányzat adatok szerepelnek. A Közgyűlés 2010. november 25-ei ülésén elfogadott V. számú költségvetés-módosítás keretszámai a beszámolási időszak lezárását követően váltak aktuálissá.

BEVÉTELEK

Nógrád Megye Önkormányzata 2010. háromnegyedévi bevételeit összevontan Nógrád Megye Önkormányzatának I-III. negyedévi mérlege (*1. sz. melléklet*), működési bevételeit részletesen az *1/1.*, fejlesztési bevételeit szintén részletesebb formában az *1/2.sz. melléklet* tartalmazza. Az intézmények bevételeinek alakulását kiemelt előirányzatok szerinti bontásban a *3/a. sz. melléklet* mutatja be.

Az önkormányzat 2010. évi I-III. negyedévi bevételi tervét összességében 88,4%-ra teljesítette. A működési előirányzatok a hitelműveletek és a működési célú pénzmaradvány bevételeivel együtt számítva 92,1%-ban, a fejlesztési bevételek – szintén a fejlesztési pénzmaradvány összegével emelten – 63,5%-ban realizálódtak. A tervezett költségvetési előirányzatokhoz képest a teljesítés adatai a bevételek kedvező alakulását tükrözik, azonban a számadatok mögött kedvezőtlen tendenciák is érvényesülnek. A fentiekben ismertetett teljesítési mutatók tükrözik a 2009. évi igénybe vehető pénzmaradvány és a finanszírozási célú műveletek hatását is. Ezek nélkül számítva a tárgyévi működési bevételek teljesítése 73,1%, a fejlesztési bevételek realizálása 48,7% (*1.sz. melléklet*).

A **működési bevételek** 92,1%-os teljesítésén belül a működési célú hitelfelvétel 2.411 M Ft-os – halmozott hitel igénybevételt tartalmazó – összege jelentősen torzítja a teljesítési mutatót (*1.sz. melléklet*).

Már az első féléves beszámoló tényadatai is arra engedtek következtetni, hogy az intézményi működési bevételek tervezett előirányzatainak realizálása az év végére veszélybe kerülhet. A félévi szinten még időarányosnak ítélt teljesítés a harmadik negyedév végére 74,1%-ra csökkent. A társadalombiztosítási alaptól átvett pénz, az állami hozzájárulások és átengedett személyi jövedelemadó teljesítése időarányosnak ítélt. Az egyéb önkormányzati bevételek legjelentősebb részét kitevő illetékbevétel kedvezőtlen alakulása alapjaiban befolyásolja az önkormányzat – eddig is jelentős gondokkal terhelt – pénzügyi helyzetét. A támogatásértékű bevételek, átvett pénzek és a központosított előirányzatok együttes összege a módosított előirányzathoz képest viszonylag kedvezőbben alakult, ennek hatása, hogy az egyéb önkormányzati bevételek együttes összegénél a teljesülés 78%. A működési bevételek pénzforgalmi teljesítését a függő, átfutó, kiegyenlítő bevételek közel 306 M Ft-tal csökkentették (*1.sz. melléklet*).

Az **intézményi működési bevételek** teljesítésében az időarányost meghaladó szintet érte el a Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet, a Nógrád Megyei Pedagógiai-Szakmai Szolgáltató és Szakszolgálati Intézet, a Megyei Gyermekvédelmi Központ és a Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon, ezeknél az intézményeknél a

háromnegyed éves teljesítés meghaladta a 100%-ot. A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet is túlteljesítette az időarányos bevételi tervét. A szociális és gyermekvédelmi ágazat intézményei – a Reménysugár Otthon és a Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon kivételével – bevételeinek teljesülése átlagosan 75%. A közoktatási intézmények közül egyedül a Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium teljesítése közelít az időarányoshoz (73,4%), a többi intézmény bevételi tervének realizálása jelentős elmaradást mutat. A legaggasztóbb a helyzet a Liphay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégiumnál, ahol a teljesítés – az alapvetően mezőgazdasági tevékenységet befolyásoló rossz időjárás következtében kieső terméshozam miatt – nem éri el még az 50%-ot sem (1/1.sz. melléklet, 3/a.sz. melléklet).

A kiskincstári finanszírozási rendszer felfüggesztésének, a szigorúan ellenőrzött és folyamatosan egyeztetett, közvetlen „kézi” irányításnak köszönhetően az **intézményi finanszírozás** teljesítése összességében az időarányosnak megfelelő. A gazdálkodási körülményekből adódóan (pl. betöltetlen álláshelyek) a harmadik negyedév végére a tervezett intézményi támogatásból jelentős megtakarítása keletkezett a Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthonnak, a teljesülés alig haladja meg a 67%-ot. Kedvezően alakult a támogatás azoknál az intézményeknél is, ahol a viszonylag magasabb összegben realizálódott működési bevételek „beforgatása” lehetővé tette az intézményfinanszírozás kisebb mértékű igénybevételét (3/a.sz. melléklet).

A Szent Lázár Megyei Kórház működési feltételeinek biztosítására a **Társadalombiztosítási Alaptól átvett pénz** éves előirányzata a harmadik negyedév végére időarányosan 75,1%-ra teljesült, mely a finanszírozási rendszer változásából eredő plusz egy havi támogatás következménye. Ennek hiányában a támogatás még a 2009. év hasonló időszakában teljesült összeget sem érné el. Amíg a plusz bevételként jelentkező egy havi támogatás összege a félév zárásakor még túlf finanszírozást jelentett, a háromnegyed év végére már csak az időarányos szinthez történő felzárkózásra volt elegendő. Ez is tükrözi az egészségügyi ellátásra fordítható pénznekél mutatkozó negatív tendenciát (1/1.sz. melléklet, 3/a.sz. melléklet).

Az **intézményi támogatásértékű működési és átvett pénzeszközök** – már a módosított előirányzathoz képest is – magas szinten, 127%-ot meghaladó mértékben realizálódtak. E jogcím teljesítésében kiemelkednek a közoktatási és közgyűjteményi intézmények, a szociális ágazatban pedig az Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet módszertani feladatok ellátásával összefüggően képződött bevétele a legjelentősebb tétel. Ezek az összegek általában pályázati tevékenység eredményeképpen képződtek, melyekhez kiadási előirányzatok kapcsolódnak (1/1.sz. melléklet, 3/a.sz. melléklet). 2010-ben a **támogatásértékű felhalmozási bevételek és fejlesztési célú átvett pénzek** is jelentős arányt képviselnek az intézmények költségvetésében. A 113 M Ft-os tervezett összeggel szemben a harmadik negyedév végére 125 M Ft realizálódott. Ebből 31 M Ft a szakképzési hozzájárulás jogcímen befolyt összeg (1/2.sz. melléklet, 3/a.sz. melléklet).

Nógrád Megye Önkormányzata 2010. évi **normatív állami** hozzájárulása és az átengedett személyi jövedelemadó teljesítése – az elmúlt évekhez hasonlóan – időarányoshoz közeli teljesülést mutat. Ezt háromnegyed éves szinten alig észrevehetően torzítja az állami támogatás pár napos késéssel történő utalásának pénzügyi hatása. A **központosított állami támogatások** aránya az elmúlt évekhez képest nőtt 2010-ben. 204 M Ft-ot meghaladó központosított támogatást kaptunk az első félévben kifizetett kereset-kiegészítések kiadásainak fedezetére. A központosított előirányzatok között már csökkenő nagyságrenddel szerepelnek a létszámcsökkentési intézkedésekhez kapcsolódó támogatások, mivel ez évben

már csak a közoktatási ágazatot érintő álláshely megszüntetések költségeinek részbeni ellentételezésére igényelhető központi forrás. Az elmúlt félévhez hasonló létszámba érkezik támogatás a prémiumévek programhoz, a harmadik negyedéves elszámolásban 12 fő bérének és járulékainak fedezetére nyújtottuk be igénylésünket. Az Arany János Kollégiumi Programok finanszírozása igen összetett, szerepel támogatás erre a feladatra a normatív állami támogatásokban, az átvett pénzeszközök és a központosított előirányzatok között is. Ezen a jogcímen a központosított támogatásokon belül közel 20 M Ft realizálódott. A közoktatási ágazat informatikai fejlesztésére fordítható központi forrásokat a háromnegyed éves beszámoló még nem tartalmazza, mivel ezek pénzügyi teljesülése szeptember 30-át követően valósult meg. A beszámolóban szerepeltetett előirányzatok teljes körű bemutatását a 2. sz. tábla tartalmazza. 2010. szeptemberében pályázatot nyújtottunk be a működésképtelen helyi önkormányzatok egyéb támogatására. A beszámoló készítésekor ennek elbírálásáról már megérkezett a hivatalos értesítés, belügyminiszeri döntés alapján 30 M Ft-os támogatásban részesült önkormányzatunk, ez azonban pénzügyileg csak a háromnegyed éves beszámoló lezárását követően realizálódik (1/1.sz. melléklet).

Az **illetékbevételek** az időarányostól jóval kedvezőtlenebbül alakultak. A módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesülés mindössze 66,6%-os, amely 8,4%-os bevétel elmaradást jelent az időarányoshoz képest (1/1.sz. melléklet). Összegeben meghatározva ez 100 M Ft-ot meghaladó kiesést jelent az önkormányzati költségvetésből, amely a jelenlegi pénzügyi-gazdasági körülmények között saját bevételből már nem kezelhető, ezért a folyószámlahitel igénybevétele fokozatosan növekvő tendenciát mutat.

Az **önkormányzati támogatásértékű működési bevételek és működésre átvett pénzeszközök** háromnegyed éves teljesítése 71,5%-os. Salgótarján Várostól a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet működtetéséhez biztosított hozzájárulás és a diósjenői intézmény által ellátott szociális foglalkoztatás fedezetére folyósított minisztériumi támogatás időarányosan realizálódott. 2010-ben az átvett pénzekben belül jelentős hányadot képviselnek az országgyűlési és önkormányzati választásokra biztosított pénzek (20 M Ft). A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kihelyezett tagozataival kapcsolatban a települési önkormányzatok fizetési kötelezettsége éves szinten 7,7 M Ft, melyet a megkötött megállapodások szerint 2010. szeptember 30-ig kellett volna rendezni. Az előírt határidőben 5,3 M Ft realizálódott. Nógrádsáp és Magyarnándor községi önkormányzatok teljes évi, 4 további településnek a harmadik negyedévi hozzájárulása maradt el. 2010. augusztus 30-ával lezárult az európai uniós programból finanszírozott „Nógrádkomp” – oktatási innovációs pályázat, ennek pénzügyi végelszámolása jelenleg is folyamatban van. A project működési feladataira tervezett közel 35 M Ft-ból szeptember 30-ig 24 M Ft teljesült.

Még a harmadik negyedévben is folyamatosan érkeztek adományok a Nógrád megye árvízkarosultjai megsegítésére nyitott bankszámlára.

A támogatásértékű működési bevételek és működési célú pénzeszközök jogcímenkénti tételes kimutatását a 2. sz. tábla tartalmazza.

A **működési és fejlesztési célú pénzmaradvány** felhasználható összege teljes egészében igénybevételekre került (1/1. és 1/2.sz. melléklet).

A **működési célú hitelműveletek bevételei** között jelenik meg a folyamatosan igénybevett folyószámlahitel első (577 M Ft), második (788 M Ft) és harmadik negyedév (846 M Ft) végi záró állományának együttes összege. A negyedéves záró állományban bekövetkezett ugrásszerű növekedés is jelzi az önkormányzat költségvetésének finanszírozási problémáját. A napi fizetőképesség fenntartása érdekében rendelkezésre álló folyószámlahitel-keret

folyamatos igénybevétele mellett augusztusban – a közgyűlés döntésének megfelelően – sor került 200 M Ft működési célú hitel felvételére is. A jelenleg rendelkezésünkre álló információk alapján az látszik, hogy likviditási helyzetünkben az utolsó negyedévben sem várható javulás. Év végéig a folyószámlahitel további emelkedésével kell számolnunk, amely a felvett működési hitel mellett már súlyos pénzügyi válságra enged következtetni, a működést érintő adósságunk fokozottan nő (1/1.sz. melléklet).

A **fejlesztési bevételeken** belül a jelentősebb nagyságrendű forrásokat az intézményi felhalmozási bevételek és a támogatásértékű felhalmozási bevételek teszik ki. Ezek közül az előbbi – a 2010. szeptember végéig realizált fejlesztési célú pályázati pénzek és szakképzési hozzájárulások eredményeként – 10%-kal meghaladják az éves előirányzatot. A támogatásértékű felhalmozási bevételek teljesülése igen alacsony, mindössze 17,3%. Az elmúlt évben befejezett akadálymentesítési feladatokhoz kapcsolódóan realizálódott bevételeken kívül a jogcím új feladatok előirányzatait is tartalmazza (például tanulói laptop program), amelyek végrehajtása vagy jelenleg is folyamatban van, vagy még csak az előkészítési szakaszában tart. A 2010-ben indított fejlesztési feladatokkal kapcsolatban pénzügyileg mindeddig még csak pályázati előlegek teljesültek, a nagyobb bevételekre a feladatok befejezését követően lehet számítani, amelyek várhatóan már a következő évre is áthúzódhatnak, ugyanakkor ehhez jelentős finanszírozási előleget kell beinvestálnunk (1/2.sz. melléklet, 2.sz. tábla).

KIADÁSOK

Az önkormányzat háromnegyed éves pénzügyi gazdálkodását a **kiadások** 80,4%-os – ezen belül a működési 79,8%, a fejlesztési kiadások 15,7% – teljesítése jellemezte. A **működési kiadások** hitelműveletek nélkül számított teljesülése 68%. A kiadásokon belül a személyi juttatások és járulékai esetében a teljesítés időarányosnak ítéltető, a dologi kiadásoknál és egyéb működési célú kiadásoknál a tervezetthez képest megtakarítás mutatható ki. Az ellátottak pénzbeli juttatásainál a közoktatási intézmények többségében jelentősen túllépték a tervezett előirányzat időarányos szintjét, mivel a tanévkezdéshez kapcsolódóan az ingyenes tankönyveket már teljes egészében ennek a keretnek a terhére biztosították (1. sz. melléklet).

Nagyságrendjénél fogva mindenképpen szót kell ejteni a működési hitelműveletek kiadásaként megjelenő 1.920 M Ft-os összegről. A 2009-es évet 555 M Ft folyószámla hitellel zártuk, 2010-ben pedig minden nap volt folyószámlahitelünk. A kiadások között jelentkezik az első és második negyedév utolsó napján fennálló folyószámlahitel-törlesztés göngyölített összege is 1.365 M Ft-tal. Az önkormányzatnak 2010. szeptember 30-ai időpontban 846 M Ft működési hitel tartozása állt fenn (1.sz.melléklet).

A **fejlesztési kiadásokon** belül a felújítások 24,6%-ra a felhalmozása kiadások csak kisebb mértékben, 16,2%-ra teljesültek. A főként fejlesztésekkel összefüggően más gazdálkodó szervezeteknek nyújtott támogatásokat magukban foglaló egyéb fejlesztési kiadásoknál a módosított előirányzat 26%-a realizálódott. A fejlesztési kiadások összességében így közel 16%-ra teljesültek.

Az intézmények háromnegyed éves gazdálkodásáról a legjellemzőbbeket kiemelve az alábbiakat lehet összefoglalni:

Egészségügyi ágazat

A **Szent Lázár Megyei Kórház** likviditási helyzete a harmadik negyedévben tovább romlott a csökkenő OEP finanszírozás miatt. Súlyosan érintette a kórház likviditási helyzetét, hogy a folyamatban lévő TIOP 2.2.4 pályázatírási és tervezési díjára 60 M Ft-ot meghaladó összegű, a TIOP 2.2.2-08/SO pályázatra 41 M Ft-os számla kifizetése vált esedékessé. Ez a szállítói állomány növekedésében is érezte hatását. Emellett egyes szállítók tartozás-átütemezéstől való elzárkózása miatt a határidőn túli szállítói követelés állomány meghaladta az 59 M Ft-ot. Az átütemezések miatt határidőn túlnak nem minősülő szállítói állomány tovább nőtt, szeptember végén közel 543 M Ft volt. A 2010. június 30-ai 248 M Ft-hoz képest több mint duplájára nőtt az átütemezett kötelezettségek összege.

A működési jellegű kiadások – a kifizetetlen szállítói tartozások következtében – az időarányosnak megfelelő teljesítést mutatnak annak ellenére, hogy a közüzemi díj emelések erőteljesen sújtották a kórház költségvetését is. A személyi jellegű kiadásokat foglalkoztatást elősegítő programokban való részvétellel próbálják csökkenteni. A harmadik negyedév végéig összesen 60 főt alkalmaztak e programok keretében, melyhez mindeddig közel 20 M Ft támogatás érkezett az intézményhez. A felhalmozási kiadások az uniós pályázatokhoz kapcsolható kifizetéseken túl a folyamatos működéshez elengedhetetlen eszközök, felszerelések beszerzését is tartalmazzák. A sürgősségi betegellátási osztály kialakítását célzó TIOP pályázat fizetési kötelezettségeinek teljesítéséhez 12 M Ft felhalmozási célú intézményi finanszírozás is kapcsolódott.

Szociális ágazat

A „**Baglyaskő**” **Idősek Otthona** és az **Ezüstfenyő Idősek Otthona** intézményi működési bevételeit mindeddig a tervezettnél megfelelően tudta teljesíteni, még annak ellenére is, hogy az intézmények kapacitás kihasználása csökkent. Mindkét intézmény 2010-es költségvetési lehetőségét pozitívan befolyásolta az előző évről áthúzódó, jelentős nagyságrendet képviselő működési pénzmaradvány. Mindezek együttes hatásaként és a dologi kiadások visszafogásával – az intézményfinanszírozás időarányos igénybevétele mellett – sikerült kigazdálkodni a személyi juttatások és munkaadói járulékok kiadási előirányzatának 3-4%-os túllépését. A **Reménysugár Otthon** a fejlesztő iskolai csoport indítása, a kifizetetlen szállítói számlák és a bekövetkezett vis-maior helyzetek fenntartói kezelése miatt jelentős többlettámogatásban részesült a harmadik negyedév folyamán, így az intézmény támogatásának és kiadási előirányzatainak teljesítése összességében időarányos. Az **Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet** működési bevételi tervét csak az előirányzatok közötti átcsoportosítással és intézményi támogatása kiegészítésével tudta időarányosan teljesíteni. A regionális módszertani feladatellátással kapcsolatban 2010. szeptember 30-ig 4,6 M Ft-ot realizáltak. A bérköltségek és munkaadói járulékok időarányost meghaladó teljesítése az álláshely megszüntetésekkel járó létszámcsökkentések egyszeri kiadásaira vezethető vissza. A **Dr. Göllész Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon** működése az időarányostól magasabb szinten realizált működési bevételek eredményeként eddig zökkenőmentesnek ítéltető. A munka-rehabilitációs támogatás 4 fő közalkalmazott vonatkozásában jelent segítséget a bérköltségek fedezetének kiegészítésében. Az ellátottak létszáma az induló 175 főről 182 főre emelkedett, reméljük hosszú távon is újra teljes kapacitással működhet az intézmény. A fenntartói akadálymentesítési pályázatnak köszönhetően megvalósult fejlesztés keretében a pavilon épület szintjei között már liftes közlekedés is biztosított, ezzel is javultak az ellátás feltételei. A **Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon** a háromnegyedév során folyamatosan küzdött költségvetési keretszámai betartásával. A bevételkiesés miatt 2010-ben egyszer már csökkentésre került a saját bevételi előirányzat, amely azonban – mint a beszámolóból is

látszik – nem jelentett tartós megoldást, hiszen a teljesítés mindössze 72%-os. Emellett a kiadások teljesítése a háromnegyedévi ütemnek megfelelő. A korábbi években megkezdett akadálymentesítési munkák 2010-ben ennél az intézménynél is tovább folytatódtak, ebben az évben a foglalkoztató épületszárnyának utólagos céljellegű felújítására került sor uniós pályázati támogatással.

A szociális ágazat szinte valamennyi intézményére jellemző, hogy csak nehezen teljesítik az év elején kidolgozott, költségcsökkentésre irányuló intézkedési tervükben foglalt vállalásokat, pedig ezek betartása elengedhetetlen az önkormányzat és az intézmény-hálózat fenntarthatósága érdekében.

Oktatási ágazat

A **Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon** intézményi működési bevételeinek teljesítése meghaladta a módosított éves előirányzat 107%-át. Bár ez nem jelenti azt, hogy az intézmény jelentős bevételt tudott volna elérni a szabad kapacitásai hasznosításából, azonban a nevelési tanácsadó által nyújtott szakmai szolgáltatások, tanácsadások, valamint a Nógrád Megye Önkormányzatának Ellátó Szervezete felé továbbszámlázott rezsiköltségek segítettek a 2010. évi bevételi terv teljesítésében. A realizált többletbevétel mellett jelentős megtakarítások képződtek a működési kiadási előirányzatoknál. Ezekből – a negyedik negyedévre tervezett kifizetések miatt - néhány tételnél várható a teljesítések kiegyenlítődése.

A **Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény** bevételi és kiadási tételek időarányost meghaladó teljesülését a nagy rendezvényekhez kapcsolódó többletbevételek és kiadások indokolják. Az intézmény működtetésénél gondot jelent, hogy 2010-ben nyugdíjazás miatt már 5 fő kezdeményezte munkaviszonya megszüntetését, akik közül többen a felmentési idejüknek a munkavégzés alóli mentesítését töltik.

A **középiskolák** intézményi működési bevétele kisebb-nagyobb mértékben elmarad az időarányos teljesítéstől, a **Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium** gazdasági központjához tartozó intézmények teljesítése összességében alig haladja meg a 61%-ot. Ennek oka, hogy nem mutatkozik igény a szabad kapacitások igénybevételére, a **Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium**nál pedig az esős időjárás következtében az értékesíthető termés nagyobb része megsemmisült. Jellemzően a saját bevételek elmaradása áll az intézményfinanszírozás túllépése mögött is. A szakközép- és szakképző iskoláknak számos lehetőségük adódik uniós pályázati támogatással szakmai programokban való részvételre. Ezek a bevételek – a hazai közoktatási pályázatok bevételeivel együtt – támogatásértékkű működési bevételként és átvett pénzeszközként realizálódtak, a jogcímen az ágazat intézményeinek közel 74 M Ft bevétele keletkezett. Ezek a pályázati források jelentősen hozzájárulnak a feladatellátás minőségi színvonalának javításához. A működési kiadások teljesülése összességében megfelel az időarányosnak, a személyi juttatások és munkaadói járulékok túlteljesítését általában minden intézmény a dologi kiadások „megtakarításával” kompenzálta.

Gyermekvédelmi ágazat

A **Megyei Gyermekvédelmi Központ** tevékenységi köre 2010. október 1-jétől kibővült a közgyűjteményi ágazat intézményei gazdasági feladataival, bár a háromnegyed éves beszámoló időszakát e változás még nem érintette. Az intézmény gazdálkodása a háromnegyed éves tény adatok alapján kiegyensúlyozottnak ítéltető. A működési bevételek éves előirányzatát teljesítette, amely a személyi térítési díjak sikeres realizálásának eredménye. A működési kiadásokon belül most is a szolgáltatások teljesülése a legmagasabb, a személyi kiadások előirányzatainak túllépését a létszámleépítés végrehajtásának elhúzódása

okozta. A fejlesztési feladatok a szátoki és a mátraszelei lakásotthonokat érintették, de a tარი lakásotthonban bekövetkezett sajnálatos tüzeset indokoltá teszi az ingatlan rendkívüli, soron kívüli felújítását.

A **Nógrád Megyei Pedagógiai-Szakmai Szolgáltató és Szakszolgálati Intézet** bevételei és kiadásai – az elmúlt évek hasonló időszakához hasonlóan – jóval az időarányos felett realizálódtak még úgy is, hogy az eredeti keretszámok már több esetben is megemelésre kerültek. Ez az évközi sikeres pályázatoknak és a képzéseket támogató uniós pályázati igényekből eredő lehetőségek kihasználásának köszönhető.

Közcgyűjteményi és közművelődési ágazat

A közművelődési, közgyűjteményi intézmények közül a **Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet** a régészeti szakhatósági bevételek kiesésével már az elmúlt években elvesztette a jelentős nagyságrendet képviselő saját bevételét, így működési feltételeinek biztosítása – a szűkülő mértékű állami hozzájárulás mellett – szinte teljes egészében az önkormányzatra hárul. A sikeres pályázatok nagyban segítették egyes szakmai célkitűzések megvalósítását, azonban – mint minden kiterjedt pályázati tevékenységet folytató intézménynél – egyre súlyosbodó problémát jelent a pályázatok utófinanszírozásából eredő likviditási nehézségek leküzdése. Emiatt a működés területén fogantatosított megtakarítási intézkedések sem hozhattak látványos eredményeket.

A **Nógrád Megyei Levéltár** saját bevételei várhatóan nem realizálódnak a tervezettnél megfelelően. A saját bevétel kiesése és az uniós támogatások késedelmes teljesülése az intézményfinanszírozás 77%-os igénybevételét eredményezte. A pályázatokhoz kapcsolódó személyi kifizetések, a kedvezményesen adózó természetbeni juttatások negyedik negyedévre történő ütemezése miatt a működési előirányzatok az időarányostól kedvezőbben alakultak.

A **Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet** – az eredetileg nem tervezett általános forgalmi adó bevétel eredményeként – szintén jó ütemben tudta teljesíteni bevételi tervét, ezért az intézményi támogatás igénybevétele eddig elmaradt az időarányostól.

Nógrád Megye Önkormányzatának Ellátó Szervezete

2010. július 1-jétől **Nógrád Megye Önkormányzatának Ellátó Szervezete** működtetésébe került a diósjenői, illetve berceli intézmények ételmezési feladatainak ellátása, majd a Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium konyhája. E feladatokhoz kapcsolódóan a harmadik negyedév folyamán több esetben karbantartási, javítási feladatok váltak szükségessé, és a lehetőségek függvényében eszközök pótlása is megvalósult. A bevételi előirányzattól való elmaradást az új ételmezési helyek évközi átvétele okozza, hiszen a bevételi keretszámok már a teljes évi előirányzatot tartalmazzák. Az intézményi támogatás időarányost túllépő igénybevételének kompenzálásaként a háromnegyed éves beszámolót követően, október hónapban megtörtént a többlet-támogatás pénzügyi rendezése.

A **Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése**, a **Közgyűlés Hivatala**, a **Védelmi Iroda** és a **kisebbségi önkormányzatok** tekintetében a személyi juttatások teljesítése 63,2%-os, a munkaadói járulékok realizálása 63%-os, a dologi kiadások előirányzatának alakulása pedig mindössze 56,7%-os (3/b. sz. melléklet). Figyelembe véve a működési célú pénzeszközátadást is, a visszafogott gazdálkodás eredményeként az összkiadások teljesítése az időarányos szint alatt marad. A Cigány Kisebbségi Önkormányzat kiadási előirányzatait az időarányosnak megfelelően, közel 71%-ra teljesítette. A Szlovák Kisebbségi Önkormányzatnál a működési kiadások teljesítése az év utolsó negyedévére összpontosul.

A 4. sz. melléklet működési kiadásainak teljesítése a összesítő adatai alapján – likviditási hitel törlesztésének halmozott forgalma nélkül számítva – szintén kedvezőnek ítéltető.

Fejlesztési feladatok

A **fejlesztési kiadások** összevont adatait az 1/2. sz., az intézmények vonatkozásában a 3/b. sz., a kiemelt fejlesztések tekintetében pedig a 4. sz. *melléklet* tartalmazza. A 3/d. sz. *melléklet* részletes információt nyújt az intézmények tervezett felhalmozási és felújítási feladatainak teljesítéséről.

Az I-III. negyedév során a megyei önkormányzat intézményeiben összesen közel 22 M Ft-os felújítás és 95 M Ft beruházás valósult meg. A felhalmozási kiadások alapvetően intézményi eszközbeszerzéseket jelentenek. A fejlesztések forrása döntő részben pályázati és szakmai feladatokra biztosított európai uniós vagy hazai pályázati támogatás.

A **salgótarjáni 150 férőhelyes idők otthona** beruházásával kapcsolatban 2009. év végén még további 7,6 M Ft állami támogatás felhasználásával 8,6 M Ft értékű gép, berendezés, eszköz vásárlására nyílt lehetőség. Az eszközök értékének pénzforgalmi rendezésére és a kapcsolódó címzett támogatás realizálására 2010-ben került sor. Ennek összértéke jelenik meg a féléves beszámoló 4. sz. *melléklete II/A/12.során*.

A kiemelt turisztikai termék- és attrakciók fejlesztése előirányzaton belül a **hollókői „Palóc témapark”** megvalósítására irányulóan az ÉMOP pályázati felhívás alapján benyújtandó **megvalósíthatósági tanulmány** elkészítésére közel 1,9 M Ft-ot fizettünk ki (4. sz. *melléklet II/A.15. sor*). Itt jelzem, hogy a feladattal kapcsolatban ebben az évben is a Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet részére csoportosítottunk át további előirányzatot.

A **Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon** pásztoi intézményegysége **fűtésének korszerűsítése** 46,4 M Ft-os összköltséggel, 20 M Ft-os céljellegű decentralizált támogatás igénybevételel valósulhatott meg. 2010. szeptember 30-ig a kiadási előirányzathoz 20,2 M Ft realizálódott, ami a kivitelezés résszámláját és a kapcsolódó hirdetési, közbeszerzési kiadásokat foglalja magában. Októberben megtörtént a végösszeg kibocsátása is, de ez pénzforgalmilag még nem szerepel ebben a beszámolóban. 2010-ben a 20 M Ft-os fejlesztési támogatásból 8 M Ft előleg kiutalása történt meg (4. sz. *melléklet II/A.23. sor, bevétel 1/2. sz. melléklet*).

A **Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium** **fűtéskorszerűsítésének** megvalósítására 27 M Ft került be az önkormányzat költségvetésébe. Ez a felújítás is céljellegű decentralizált támogatással valósulhat meg 20 M Ft összegben. Az előző feladathoz hasonlóan jelenleg még ebből is csak az előleget bocsátották rendelkezésre a feladat teljes befejezéséig. Szeptember 30-i állapotnak megfelelően a pénzforgalmilag is teljesített kiadások összege közel 11 M Ft, melyhez mindeddig 8 M Ft támogatás társult (4. sz. *melléklet II/A.24. sor, bevétel 1/2.sz. melléklet*).

Az ágazati jellemzők felsorolásánál már ismertetésre került, hogy több intézmény **akadálymentesítésére** újra sikeresen pályázott önkormányzatunk. A **Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthonnál** gyakorlatilag megvalósult a foglalkoztatói épületszárny átalakítása, akadálymentes parkoló kiépítése, padlóburkolat és bejárati ajtók, vizesblokk átépítése és az infokommunikációs akadálymentesítés. A kivitelezést végző vállalkozónak 13,7 M Ft került kifizetésre. A beruházással kapcsolatos közbeszerzési eljárás miatt június 30-ig 0,7 M Ft járulékos költség merült fel. A feladathoz

elnyert 8,9 M Ft-os pályázati támogatásból az előlegként folyósított 3,6 M Ft realizálódott (4. sz. melléklet II/A.28. sor).

A diósjenői **Dr. Göllesz Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon utólagos akadálymentesítése** – közel 20 M Ft-os várható pályázati támogatás mellett – 31 M Ft ráfordítással valósult meg. A beszámoló lezárásáig pályázati előlegként 8 M Ft került leutalásra (4. sz. melléklet II/A.29. sor).

A salgótarjáni **Bányamúzeum** földalatti kiállító helyén a beomlott bányajáratok helyreállítására, valamint a kialakult életveszélyes állapot megszüntetésére a harmadik negyedév végéig 1,3 M Ft-ot fordítottunk (4. sz. melléklet II/A.31. sor).

Tájékoztató Nógrád Megye Önkormányzata likviditási helyzetéről

A 2010. évi költségvetés végrehajtásáról szóló 3/2010. (I.28.) Kgy. határozat 4.a) pontja tartalmaz előírást arra vonatkozóan, hogy az önkormányzat likviditási helyzetéről – legelső alkalommal az I-IV. óról – szükség szerint tájékoztatást kell készíteni. Erről a közgyűlés 2010. május 27-ei ülésére készült első ízben előterjesztés, a féléves beszámoló tartalmazta a június 30-ai állapotnak megfelelő helyzet értékelését. A harmadik negyedévben bekövetkezett változásokat – a beszámoló mellékletei számadataival alátámasztva – a jelenlegi előterjesztés tartalmazza.

Az önkormányzat likviditási nehézségei legszemléletesebben a **folyószámlahitel** és az **illetékbevételek alakulásáról** készített kimutatással szemléltethető (adatok M Ft-ban).

Hónap	Jan.	Febr.	Márc.	I.né	Ápr.	Máj.	Jún.	II.né	Júl.	Aug.	Szept.	III.né
Napi átlagos hitel állomány	533	597	589	572	737	775	800	774	893	812	822	844
Legkisebb havi hitel állomány	466	439	543	439	704	710	717	704	735	753	746	735
Legmagasabb napi hitel állomány	580	648	712	712	822	875	892	892	971	993	882	993
Illetékbevételek	114	80	90	284	62	110	95	267	95	88	66	249

2010. elmúlt időszakában folyamatosan negatív egyenlege volt a költségvetési elszámolási számlának, ami azt jelenti, hogy a napi likviditás – a számlavezető pénzügyintézzel megkötött szerződés feltételei szerint – csak folyószámlahitel folyamatos igénybevételel volt biztosítható. Az önkormányzat által igénybevett hitel legkisebb napi összege – a háromnegyed év vonatkozásában – a 439 M Ft volt, amely még február hónapban jelent meg az önkormányzat számláján. A legmagasabb összeg a szeptember hónapban kimutatott 993 M Ft volt (megjegyzés: november 17-én például ez az összeg már 1.178 M Ft).

A fenti kimutatásból is érzékelhető a hitel állomány alakulásában mutatkozó erősen negatív tendencia. Az első negyedév vonatkozásában számított maximális napi hitel állomány alacsonyabb a harmadik negyedév végén kimutatott legkisebb összegtől (712 M Ft – 735 M Ft). Ez a módosított folyószámlahitel-keret (1.500 M Ft) lehetőségének 33 – 66%-os kihasználása közötti szóródást mutatja. A háromnegyed éves adatokból számított átlagos

hitelösszeg a napi jóváírás és a naptári napok figyelembevételével 731 M Ft, amelynek összegében még érződik az első negyedév kedvezőbb összegeinek hatása is. Szeptember 30-án 846 M Ft negatív egyenleggel zártunk. A számított átlagos folyószámlahitel összegek negatív irányú változása azért is figyelemre méltó, mert a napi egyenlegekben júliustól már megjelenik a 200 M Ft működési célú hitelből jóváírt bevétel is. A táblázatból is látható azonban, hogy az igénybevett működési hitelnek a folyószámlahitel alakulására jelentős pozitív hatása nem volt.

A háromnegyed éves teljesítés adatai az illetékbevételek kedvezőtlen alakulását tükrözik. Az 1200 M Ft-os előirányzat alapján időarányosan – matematikailag – 900 M Ft-os bevétel lett volna prognosztizálható, ezzel szemben a teljesített összeg nem éri el a 800 M Ft-ot. Amíg a bevételi előirányzat időarányos teljesítését vizsgálva az első félév végéig elméletileg közel 50 M Ft-os bevétel kiesés jelentkezett, addig szeptember végére ez az elmaradás elérte a 100 M Ft-ot. Nehéz megjósolni, hogy év végére mennyi illetékbevételre lehet számítani, de a szeptember közepén utalt 66 M Ft-ból és az októberben teljesült 75 M Ft-ból következtetve kedvező változás nem várható. A táblázat adatai szerint a folyószámlahitel állományának növekedése és az illetékbevétel csökkenése párhuzamot mutat.

A másik jelentős befolyásoló tényező a saját bevételek, ezen belül is az intézményi működési bevételek teljesítése. A beszámoló *3/a.sz. melléklete* részletes tájékoztatást nyújt az intézményi bevételek realizálásáról, a *3/b.sz. melléklet* pedig a kiemelt kiadási előirányzatok intézményenkénti alakulásáról. Az intézményi saját bevételek alakulásának függvényében több intézménynél – még a működési jellegű kiadások időarányos teljesítése mellett is – az intézmény finanszírozás előirányzatának magasabb szintű felhasználása jellemző. Sajnos az intézményi saját bevételek teljesítésében is több helyen kiesésekkel kellett szembesülni. Annak ellenére, hogy összességében a működési kiadások teljesítése időarányosnak tekinthető, szinte valamennyi intézményünket érintően magas a személyi juttatások és munkaadói járulékok teljesítési mutatója.

Összességében: szűkös működési feltételek mellett, jelentős nagyságrendű hitelfelvétellel, de sikerült az önkormányzat és intézményei működését biztosítani. Továbbra is indokolt és elengedhetetlenül szükséges az eddig folytatott szigorú költségvetési, pénzügyi gazdálkodás fenntartása. Az év zárásánál, a működési célra felvett hitel nagysága nagymértékben függ a még hátralévő bevételek teljesülésétől, a tervezett feladatok megvalósításától. Mindezekre koncentrálni cél a minél kisebb kötelezettséggel terhelten történő évvárás, ami az előző évekhez képest sokkal nehezebb feladatot jelent. Az önkormányzat bevételi forrásai, így mozgástere is oly módon behatárolódott, hogy a 2011. évi költségvetés összeállításakor elengedhetetlen lesz az eddiginél hatékonyabb költségcsökkentést célzó intézkedések megfogalmazása.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy Nógrád Megye Önkormányzata 2010. évi költségvetésének háromnegyed éves teljesítéséről készített beszámolót és a határozati javaslatot megtárgyalni és elfogadni szíveskedjen.

HATÁROZATI JAVASLAT

Nógrád Megye Önkormányzata 2010. évi költségvetésének I-III. negyedévi teljesítéséről, valamint likviditási helyzetéről készült tájékoztató elfogadásáról

A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése az önkormányzat és intézményei költségvetése 2010. háromnegyed évi teljesítéséről szóló beszámolót megtárgyalta és az 1., 1/1., 1/2., 3/a., 3/b., 3/d., 4. sz. mellékletek szerinti részletezéssel elfogadja.

A likviditási helyzetről készült tájékoztatót a Közgyűlés jóváhagyólag tudomásul veszi.

Határidő: szöveg szerint

Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2010. november 29.

Becsó Zsolt